

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibus Moribusque Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. VIII. De plagis Ægyptiacis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

dam honestatem seruent, viros probos & honoratos iudicant, nec eos hæreticos, sed *viros religionis reformatæ*, & hæresim *religionem reformatam* vocari volunt. Hos nimirum manet ignis ille qui murmuratores illos causam Dathan & Abiron excusantes vel extenuantes corripuit.

CAPVT VIII.

De plagis Ægyptiacis.

36 SED mirè Deus suam potentiam ac seueritatem, clementia tamen temperatam, ostendit in tam multiplici & acerba Pharaonis & Ægyptiorum castigatione, qua eorum duritiam frangere, & ipsos ad obedientiam compellere voluit. Describit eam Moyses Exodi 7. 8. 9. 10. 12. Dignissima sanè est consideratione, vt homines intelligant, quàm varij & mirabiles Deo suppetant modi, quibus & peccata impiorum castiget, & iustos ab eorum oppressione vindicet.

Plaga Ægyptiaca.

Prima plaga fuit, aquarum in sanguinem conuersio. Cùm enim Aaron mandato diuini fluminis aquam virga percussisset, repente omnia flumina & riuus, omnes paludes & lacus Ægypti, & omnes aquæ quæ per totam illam regionem in cisternis, vasis ligneis aut faxeis continebantur, versæ sunt in sanguinem. Hinc omnes pisces mortui, & summa corruptio cum incredibili foetore, putrefacta tanta sanguinis copia, secuta est: non enim potest sanguis diu extra venas, quæ illius conseruandi vim habent, consistere quin putrescat. At quanta ista res erat? quàm immensa in illa magna regione aquarum copia, quam Nilus fluuiorum facillè omnium maximus, tam longo tractu, in totum diuisus alueos interluit & rigat? Et hæc omnia momento temporis, ab eo loco vbi Ægyptum attingere incipit, vsque ad mare, in verum sanguinem versa; & assidue omnis aqua Nili ex Æthiopia veniens eo ipso quo Ægyptum attingebat, aqua esse desinebat, & sanguis fiebat, ac permanebat donec in mare deuoluta pristinam naturam reciperet. Durauit ea res per septem dies, quo factum est, teste Philone l. 1. De vita Moysis, vt Ægyptij omni aquarum auscium solatio destituti, maxima siti fuerint afflicti, & plurimi siti enecti iacerent in truijs, non sufficientibus domesticis ad sepulturæ officia. Quod si quis tentaret tam horrendo potu solari malum, confestim acri dolore viscerum corripiebatur, vt refert

Prima plaga, Conuersio aqua in sanguinem.

Exodi 7.

Iosephus libro 2. Antiq. Israelitæ verò et si omnis aqua pariter apud illos in sanguinem versa esset (nam id per totam Ægyptum commune erat, vt Scriptura testatur) nihil tamen inde incommodi in vsu illius sentiebant: nam eo ipso quo ipsi bibere tentabant, repente in aquam dulcem, qualis antè fuerat, conuertebatur. Ex his facile est considerare, quanta vel in hoc vno diuini flagelli ictu miracula extiterint, quantum diuinæ potentæ & iustitiæ specimen, quàm multiplex impiorum afflictio.

*Secunda,
Ranarum.*

Exod. 8.

Huic successit altera non minùs molesta, nimirum ranarum. 37
Cum enim iussu Domini Aaron extendisset manus super aquas Ægypti, statim ex omnibus fluuiis, riuis & paludibus Ægypti emerfit infinita ranarum copia, quæ totam operuit terram, omnes occupans campos, omnes vias, omnia oppida, vndique penetrans, in domos, in cubicula, in lectos, in penum, in furnos, in ollas & mensas, in esculentas & poculentas, omnia suo contagio inquinans & fœdans. Nemo nec domi consistere, nec foras egredi valebat, omnibus locis hac colluue coopertis. Torquebat omnes sensus, oculos deformi & abominabili specie, aures ingratiſſima & assidua ceaxatione, nares ingenti fœtore, gustandi & tangendi sensum suo contagio inquinando omnia & fœdando. Erant enim homines obſiti hac lue omni ex parte, vt nullum esset effugium. Itaque fractus Pharaos spondet abeundi copiam, vt hoc maſo liberetur, & postredie ad preces Moysis, omnis illa ranarum multitudo, quam nulli exercitus, nulla hominum vis aut industria delere potuisset, repente per totam Ægyptum extincta est, ita vt ne vna quidem superesset. quo viso, impius ille Rex redit ad priorem animi obstinationem, & promissa sua rescindit.

*Tertia, Sciniphum.
Exodi 8.*

Quare Dominus tertiam plagam immisit, quæ fuit sciniphum. 38
Cum enim Aaron iussu Domini virga sua puluerem percussisset, omnis puluis terræ per totam Ægyptum versus est in sciniphum infinita examina, quæ instar nebulae totum impleuere aërem, ipsis etiam solis radiis sua multitudine contipata interceptis. Ecce nouum genus calamitatis prorsus intolerabile; quod si diu durasset, omnes Ægyptios vel perdidisset, vel solunt vertere coëgisset. Erant sciniphes culicum genus minutissimum, spiculo viuo eoquæ acutissimo cutem terebrans, & proboscide sanguinem exugens. His aër plenus erat, & omnia loca infesta & operta. Inuolabant in faciem, in os, in oculos, in aures, in nares, nulla requie concessa; odiosissimo tinnitu ferientes auditum, & acri punção vexantes cutim,

tim, tabo suo totum corpus quâ poterant attingere in tumorem attollentes. Affligebat hoc malum non solum homines, sed etiam iumenta, quæ abruptis vinculis tamquam cæstro percita ferebantur per agros, obuia quæque sternentia. Remedium nonnullum erat abdere se in aquas. Ditiores quoque conopœcis & flabellis molestiam solari conabantur.

39 Itaque persistente in obstinatione Rege, addidit Deus plagam quartam, immisso omni muscarum vel insectilium genere: quarum quædam horrendum in modum pungunt, ut etiam largum sanguinem ex iumentis eliciant. Harum infinita multitudo Ægyptum & vniuersas Ægyptiorum domos inuasit, omnia suis sordibus inquinans & corrupens, animalia & homines acerbis puncturis & alarum molestissimo strepitu infestans, nec vsquam quietem capere permittens. Grauissima hæc pes fuit Ægyptiis. Vnde Pharaon iterum fractus missionem spondet, ut ista plaga depellatur. Quare dum postridie Moyses Domino supplicat, repente omnes illæ muscarum nubes sublatae sunt, ita ut ne vna quidem superfuerit.

Quarta,
Muscarum
omne genus.

40 Verum cum ille flagello submoto rursus falleret promissa, Deus quintam plagam irrogat, pestem animalium, qua vno tempore omnes equi & asini & cameli, & boues & oves quæ in agris erant, per totam Ægyptum periire, exceptis ijs quæ erant filiorum Israël. hæc enim ab illa clade fuere immunia. Magna profectò ista castigatio fuit, quæ bonam partem opum Ægyptiacarum perdidit; & insuper terribilis, cum Ægyptij merito formidare deberent, ne similem Deus pestem in ipsos immitteret. Nam pestis animalium solet esse prænuntia mortalitatis hominibus impendentis.

Quinta, Pe-
stis animalium.

41 Sed neque hoc flagello meliores effecti sunt. Itaque sextam Deus plagam infert, hominum & quæ supererant iumentorum corpora scabie grauissima exulcerans. Nam iussu diuino cum Moyses coram Rege vnum vel alterum cinerum manipulum in cælum parafisset, ecce subito per totam Ægyptum miro quodam puluere aer impletus est, qui in hominum & animalium decumbens corpora, sua acrimonia & vi caustica cutim attollebat in vesicas, subtilioribus carnis partibus in aquosam materiam colliquatis, quæ deinde humore putrescente & cute exesa in vlcera & sordidam feruentemque scabiem facebant. Erat hoc malum molestissimum pariter & foetidissimum, aded ut ne magi quidem eo afflicti possent coram Moysse consistere. Hinc Deuteronomij 28. inter cetera ma-

Sexta, Scabies.

la qua legis prauaricatoribus minatur, Moyses, ponitur & istud, Percutiat, inquit, te Dominus ulcere Aegypti, scabie quoque & pruriginis, ita vt curari nequeas.

Septima,
Grando.

Exodi 9.

Post hæc, cum nec sic quidem respicerent, infert septimam valde terribilem, grandinem ingentis ponderis fulminibus permixtam, qua omnia viuientia & arbuta, qua foris erant, protrita, contracta, vel consumpta fuere. Cum enim mandato Domini Moyses virgam in caelum extendisset, subito Dominus dedit tonitrua & grandinem, ac discurrentia fulgura super terram: pluitq; Dominus grandinem super terram Aegypti. & grando & ignis mista pariter ferebantur: tantæq; fuit magnitudinis, quanta antè numquam apparuit in vniuersa terra Aegypti; ex quo gens illa condita est. Et percussit grando in omni terra Aegypti cuncta qua fuerant in agris ab homine usque ad iumentum, cunctamq; herbam agris percussit grando, & omne lignum regionis confregit. Erat hæc plaga non solum valde detrimetosa, qua tot mortales extincti, & tantæ opes delictæ; sed etiam supra modum horrenda. Primò, Nam Aegyptus tonitruorum, fulminum, & grandinum est insolens: non enim ibi coguntur nubes nisi modicæ, idque iuxta mare ad leuem quandam irrotationem, vt Philo scribit. Deinde, Quia hæc tum fuere longè maiora, densiora & diuturniora, quam alibi euenire solent; vt merito omnes extremum exitium metuerent. Grandine enim, tamquam laxo nimbo, non solum omnia qua in agris erant teneriora, sunt contracta; sed etiam lecta vehementer afflicta: fulmine verò solidiora quæque dissipata. Tertio, Quia videbant fulmina grandini permixta ferri, nec tamen vi fulminis grandinem liquescere, aut grandinis copia & frigore fulminis vim restingui. quod miraculum tum Philo libro De vita Moysis, tum S. Scriptura cap. 16. Sapientiae commemorat. Nix, inquit Scriptura, & glacies fissinebant vim ignis, & non tabescebant; vt scirent quoniam fructus inimicorum exterminabat ignis ardens in grandine & pluuia coruscans. Hæc plaga ita perterritit Regem, vt vocato Moysè & Aarone hanc vocem illi expresse- rit: Peccavi etiam nunc; Dominus iustus; ego & populus meus impij; orate Dominum, vt desinant tonitrua Dei; & grando, vt dimittam vos, & nequaquam hic ultra maneatis. Deprecante Moysè, omnia repente conquieuerunt, vt constaret hæc omnia diuino nutu regi.

Exodi 9.

Octaua, Locusta.

Quiete concessa, Rex pristinam induit contumaciam. quare octaua plaga inuecta est, locustarum immensum agmen. Cum enim Moyses iussu Dei virgam in aërem extendisset, subito ventus Austra-

Australis incubuit vehementissimus, per totam diem noctemque inualescens, qui sub diluulum aduexit locustarum infinitam multitudinem instans, bis expansam, quæ vniuersam terram occupauit & contexit. Hæc quæ grando & fulmen reliqua fecerat, vultauit omnia, adeo vt nihil virens relictum sit in arboribus aut herbis terræ in cuncta Ægypto. Penetrabat quoque agminatim in domos, in cubicula, in lectos, in penum, omnia suo contactu adurens, & sanie commaculans. Assultim se vibrabant in faciem, in caput, in manus & crura, diros morsus inferentes, vt insinuat Sapientiæ 17. Quare rursus Pharaon, Moyses & Aarone accitis, confessus peccatum suum, *Rogate, inquit, Dominum Deum vestrum, vt auferat à me mortem istam.* Ingressusque Moyses rogauit Dominum, qui mox flare fecit ventum Occidentalem vehementissimum, & arreptam locustam proiecit in mare rubrum, ita vt ne vna quidem in cunctis finibus Ægypti remanserit.

44 Verum sublato hoc malo, cum Rex animum obstinasset, immissa est plaga nona. Extendente enim Moyses iussu Dei manum in caelum, factæ sunt tenebræ horribiles in vniuersa terra Ægypti tribus diebus. *Nemo vidit fratrem suum, nec mouit se de loco in quo erat.* In hac plaga multa sunt admiranda. Primò, Quod tenebræ illæ tantæ fuerint, vt essent palpabiles, nimirum aëre crassis vaporibus & nubibus atris ita constipato, vt & lumen cæli penitus excluderet, & præ spissitudine tactu percipi posset. Deinde, quod hæ tenebræ non affecerint Hebræos Ægyptiis permixtos, sed solos Ægyptios: nam, vt ait S. Scriptura, *ubicumque habitabant filij Israel lux erat.* Tertiò, Quod hæ tenebræ tantum horrorem Ægyptiis attulerunt, vt toto triduo se loco movere ausi non fuerint, sed tamquam vinculis constricti perstabant singuli eo loco vbi eos tenebræ oppresserant. Quod etiam aperte habetur Sapientiæ 17. *Vna catena tenebrarum omnes erant colligati, & longa noctis vinculis tenebantur in carcere sine ferro clusi.* Quartò, Quod ab igne nihil foliatij percipere licuerit, vt eodem cap. 17. dicitur, cuius causam Philo refert in crassum vaporem, & turbinem ventorum, qui illum accendi non pernitteret. Quintò, Quod miris interim fuerint exagitari terroribus, spectris horrificis per tenebras se offerentibus, & variis sibilis ac sonis hinc inde emissis. Vide cap. 17. Sapientiæ.

45 Cum hæc plaga tres dies & noctes continuata fuisset, diuina miseratione cessauit, ne miseri inedia & horrore contabescerent. Verum

*Decima, Ca-
des primoge-
nitorum.*

Verum Rege in sua impietate & contumacia persistente, tandem Dominus cladem decimam, eamque omnium acerbissimam irrogat. Media enim nocte, misso Angelo, vna hora occidit omnes primogenitos, à primogenito Regis qui iam cum patre regnabat, vsque ad primogenitum vilissimæ ancillæ pistrinariæ, & omnia primogenita animantium. Nulla domus erat sine funere, sine luctu & eiulatu, perempto eo quod in quaque erat præstantissimum & charissimum. Tantus hinc ortus est clamor, tanta comploratio per totam Ægyptum, quanta nec antè fuit vmquam, nec postea futura est, vt S. Scriptura cap. 11. Exodi testatur.

Hæc calamitas eorum contumaciam fregit: metuebant enim, ne si diutius refragarentur, sicut vno actu Deus omnes primogenitos peremerat; ita reliquos geminata plaga ad internecionem dederet. Permittunt ergo Israëlitis abitum & vrgent, commodatis vasis aureis, argenteis, & pretiosa supellectile ad sacrificij, quod facturi erant Domino, celebritatem. Verum paulò post redeunt ad ingenium, pœnitentque concessæ facultatis. Ingens enim damnum videbatur, regnum tantis priuari seruitiis.

*Diviso ma-
ris.*

Igitur Rex contracto repente exercitu persequitur abeuntes, & tertio die assequitur montibus & mari interclusos. Putabant Israëlita actum de sua salute, & pœnitebat egressum tentasse, quia nusquam sibi patere videbant effugium. Sed Dominus in vltima illa desperatione mox adfuit, cuius mandato cum Moyles virga sua Mare rubrum percussisset, statim scissum est à littore Ægypti ad littus oppositum in duas partes, aquis in dextrum & sinistrum ingenti spatij hiatuque discedentibus, & certo limite instar murorum consistentibus, nudato latè alueo tamquam valle inter duos montes. Non enim putandum est, exiguum fuisse hoc diuortium, quo tantum spatij datum, quantum trecentis hominum myriadibus cum infinita pecorum & iumentorum copia turmatim incedendo satis erat ad transitum quatuor vel quinque horis expediendum. Latitudo itaque huius semitæ vt minimum fuerit mille passuum, longitudo duodecim millium. Facta hac maris diuisione, ad vesperam immisit Dominus ventum vrentem, qui humidum maris alueum siccarer, lutumque duraret ad commoditatem transeuntium. quod vbi paucis horis fuisset perfectum, post mediū noctis ingressi sunt maris alueum, & ad alterum littus euasere sub auroram. Sequitur mox Pharaó cum suo exercitu, pœnè inhærens postremo Israëlitis agmini, nisi Angelus in columna ignis præcedere solitus,

solitus, se in posteriorem partem recipiens, medium interposuisset, tenebras offundens Ægyptiis ne præcedentes cernerent, & lucem præbens Israëlitis, ut inoffensè iter facerent. Cumque Israëlitici agminis postremi in litus oppositum cum rebus suis euassent, & iam totus Ægyptiorum exercitus esset in mari; Moyses iussu diuino manum suam ad mare extendit; & ecce montes sili aquarum, qui antea instar murorum vtrimque solidi steterant, cœperunt liquecere, & quasi subductis repagulis deuolui, immenso cum fragore in consuetum alueum ruentes. quo audito, Ægyptij perterriti parant fugere, sed mox aquis validè confluentibus & collisis, vndique inuoluti obruti que sunt, aded ut ne vnus quidem euadere potuerit, qui tantæ cladis in Ægyptum perferret numerum.

*Interitum
Ægyptiorum.*

47 Tot plagis, inquit Philo, Ægyptiorum obstinata peruicacia castigata & punita est, quarum tamen nulla Hebræos, quamuis in eisdem oppidis, vicis, domibus commorantes, attigit; terra, aqua, aère, igne, præcipuis naturæ partibus conspirantibus, ut impossibile esset effugere. quod maximè mirum fuit, ab iisdem rebus vno eodemque loco ac tempore alios seruari, alios interimi. Fluius versus erat in sanguinem, at non Hebræis: his enim haurientibus, febat potabilis. Ranæ ex aquis in terram subrepentes, fora, villas, domos impleuerant; solos Hebræos deuitabant, ac si scirent discernere qui pimentis creant, qui minimè. Non sciniphes, non cœnomyia, non locustæ, quæ arboribus, fatis, animalibus, hominibus vastitatem intulerunt, ad hos aduolarunt: non imbrium, grandinum, fulminum continuata vis ad hos vsque peruenit. Exulcerationem molestissimam ne in somnis quidem senserunt; cum densissimæ tenebræ offunderentur aliis, ipsi in diurna puraque luce degebant; cum interirent Ægyptiorum primogeniti, nemo Hebræus periit: & meritò, quando ne pecudum quidem pestis ad horum greges vlla venerunt contagia. Nec aliud videri poterant illo tempore quàm spectatores alienarum calamitatum, ex quibus vilissimam pietatis doctrinam perciperent. Numquam enim tam manifestum bonorum & malorum iudicium extitit, alteris exitium, alteris salutem adferens. Ita Philo.

48 Hæc breuiter de plagis Ægyptiorum dicta sint; in quibus Deus mirificè suam potentiam & iustitiam multa tamen clementia temperatam, declarauit: sensim enim eos afflixit, concessis inter afflictiones induciis ad respirandum, & flagello subinde variato & adaucto, ut perspecta eius admirabili potestate, qua tot ei suppe-

Sap. 12, 20.

Ccc tunc

tunt castigandi formæ & genera pœnarum, Numinis ipsius timorem conciperent. Ex illis enim liquet, quomodo omnia elementa, atque adeo omnis creatura eius nutibus ad vindictam impiorum, & ad iustorum solatium deseruiat; nihilque tam vile aut imbecillum in rebus existere, quo non possit humanam superbiam & potentiam domare. Denique Ægyptus typum gerit mundi, Ægyptij impiorum, Pharaon Antichristi, Moyses Christi, Israëlita iustorum: plagæ illæ decem designant plagas futuras tempore nouissimo, quibus mundus affligetur: demeritio Ægyptiorum in mari, demerisionem impiorum in infernum: transitus Israëlitarum in terram promissionis, transitum iustorum in cælum.

Ad hoc genus extraordinariæ vindictæ referenda sunt infinita 49 alia exempla, tum publica tum priuata, quibus Deus modis inuifitatis supra communem rerum cursum peccata mortalium omnibus sæculis castigauit: vt cum exercitum Sennacherib centum octoginta quinque millium hominum vna nocte per Angelum interfecit; cum tot gentes Chananæorum & tam innumerabilem populum cum vxoribus & paruulis interneccione deleuit; cum maximas clades Assiriis & quatuor aliis Philistinorum oppidis propter detentam Arcam intulit; cum quinquaginta millia plebis vrbs Bethfames simul percussit, quod ausi fuissent vel oculos in Arcam conicere; cum sub Dauide ob numeratum populum septuaginta millia hominum triduo peste sustulit. Denique, nullum est sæculum quo non aliqua in omnibus pænè regnis huiusmodi publica exempla cernantur diuinæ seueritatis. Priuata verò, quibus aliqui seorsum horrendis modis cum sempiterno animi interitu sunt diuinitus puniti, innumera extiterunt, & quotidie pænè variis locis noua succedunt.

CAPVT IX.

De quinto opere Iustitiæ diuinæ.

*Quintum
specimen di-
uinæ iustitiæ
in castigatio-
nibus ordi-
nariis.*

QVINTVM diuinæ iustitiæ specimen elucet in ordinariis & quodidians 50 castigationibus, quæ secundum communem rerum cursum à diuina prouidentia directum inferuntur; nimirum peste, fame, bello, latrociniis, ferarum & noxiarum bestiarum populationibus, ventorum procellis, aquarum eluionibus, terræ motibus, imbribus, siccitatibus, incendiis, naufragiis, aliisque modis plu-